

DZIAŁ XI

OCHRONA ZDROWIA I POMOC SPOŁECZNA

Uwagi ogólne

1. Dane o ochronie zdrowia – jeśli nie zaznaczono inaczej – podaje się łącznie z danymi o placówkach podległych resortom obrony narodowej, spraw wewnętrznych i administracji oraz do 2011 r. – Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego; z wyłączeniem ochrony zdrowia w zakładach karnych.

2. Ustawa z dnia 15 IV 2011 r. o działalności leczniczej (jednolity tekst Dz. U. 2018 poz. 160), która zastąpiła ustawę o zakładach opieki zdrowotnej – określa m.in. zasady wykonywania działalności leczniczej oraz zasady funkcjonowania placówek leczniczych.

3. Prezentowane w dziale dane dotyczą placówek (do 2011 r. – zakłady opieki zdrowotnej) wykonujących działalność leczniczą w zakresie:

- a) ambulatoryjnej opieki zdrowotnej (przychodnie łącznie z ośrodkami zdrowia, poradniami, ambulatoriami i izbami chorych oraz zakładami badań diagnostycznych i medycznymi laboratoriami diagnostycznymi),
- b) stacjonarnej opieki zdrowotnej (szpitale – ogólne, psychiatryczne i uzdrowiskowe, ośrodki leczenia odwykowego, ośrodki rehabilitacyjne dla narkomanów, regionalne ośrodki psychiatrii sądowej, zakłady opiekuńczo-lecznicze i pielęgnacyjno-opiekuńcze, hospicja, oddziały opieki paliatywnej, sanatoria).

Na mocy wymienionej ustawy działalność lecznicza może być też wykonywana przez praktyki zawodowe (indywidualne lub grupowe) – lekarzy, lekarzy dentyistów oraz pielęgniarek lub położnych.

4. Dane o **pracownikach medycznych** dotyczą pracujących w: placówkach wykonujących działalność leczniczą, praktykach zawodowych, aptekach oraz domach pomocy społecznej, żłobkach i klubach dziecięcych.

Dane dotyczą pracujących bezpośrednio z pacjentem, tj. bez osób, dla których głównym miejscem pracy jest uczelnia, jednostka administracji państwowej, samorządu terytorialnego lub NFZ.

Dane obejmują osoby pracujące w wymiarze pełnego etatu, w wymiarze godzin przekraczającym pełny etat oraz w niepełnym wymiarze godzin w stosunku do czasu pracy określonego

CHAPTER XI

HEALTH CARE AND SOCIAL WELFARE

General notes

1. The data concerning health care – unless otherwise stated – are given including health care units subordinated to the Ministry of National Defence, the Ministry of the Interior and Administration and until 2011 – the Internal Security Agency; excluding health care in prisons.

2. The Law on Health Care Activities, dated 15 IV 2011 (uniform text Journal of Laws 2018 item 160), replacing the Law on Care Health Facilities – specifies, among others, the rules of performing health care activities and of the functioning of health care units.

3. Presented in the section data (for 2011 – health care institutions) performing medical activities in the following areas:

- a) out-patient health care (out-patients departments including health centres, clinics, ambulatory departments and infirmaries, diagnostic facilities and medical diagnostic laboratories),
- b) in-patient health care (hospitals – general, psychiatric and health resorts, detoxification centres, addiction recovery centres, regional centres of forensic psychiatry, chronic medical care homes, nursing homes, hospices, palliative care wards, sanatoria).

Under that law, medical activity can be carried out also by professional practices (individual or group) – doctors, dentists and nurses or midwives.

4. Data regarding **medical personnel** concerns persons employed: in units engaged in medical activities, professional practices, pharmacies, and social welfare homes and facilities, nurseries and children's clubs.

Data concern working directly with a patient, i.e., excluding persons for whom the primary workplace is university, units of state or local government administration and National Health Fund.

Data includes persons working full-time, overtime as well as part-time in relation to work time defined in the obligatory regulations for a given type of work, when this work has a basic charac-

obowiązującymi przepisami dla danego rodzaju pracy, w przypadku jeśli ta praca ma dla nich charakter podstawowy, łącznie z osobami odbywającymi staż.

Dane o osobach **posiadających prawo wykonywania zawodu medycznego** podaje się na podstawie centralnych rejestrów osób posiadających prawo wykonywania zawodu medycznego prowadzonych przez naczelne rady samorządów zawodowych: lekarzy i lekarzy dentystów, pielęgniarek i położnych oraz farmaceutów.

Dane o **specjalistach** dotyczą lekarzy i lekarzy dentystów ze specjalizacją II stopnia oraz od 2005 r. posiadających tytuł specjalisty w odpowiedniej dziedzinie medycyny, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 2 I 2013 r. w sprawie specjalizacji lekarskich i lekarzy dentystów (Dz. U. 2013 poz. 26).

5. Dane o stacjonarnej opiece zdrowotnej nie obejmują opieki dziennej.

Dane o szpitalach obejmują placówki medyczne, które do 2011 r. były traktowane jako filie.

Dane o łóżkach w placówkach **stacjonarnej opieki zdrowotnej** dotyczą łóżek znajdujących się stale w salach dla chorych, zajętych przez chorych lub przygotowanych na ich przyjęcie.

Dane o **łóżkach w szpitalach ogólnych** nie obejmują miejsc dziennych na oddziałach szpitalnych oraz do 2007 r. miejsc (łóżek i inkubatorów) dla noworodków.

Dane o łóżkach na oddziałach:

- chirurgicznych obejmują chirurgię ogólną, dziecięcą, szczękową, urazowo-ortopedyczną, neurochirurgię, kardiochirurgię, a także urologię;
- zakaźnych obejmują łóżka na oddziałach obserwacyjno-zakaźnych;
- psychiatrycznych – łóżka na oddziałach leczenia uzależnień;
- gruźlicy i chorób płuc – łóżka na oddziałach pulmonologicznych.

6. Zakłady opiekuńczo-lecznicze i zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze udzielają całodobowych świadczeń w zakresie pielęgnacji i rehabilitacji osób niewymagających hospitalizacji oraz zapewniają im produkty lecznicze i materiały medyczne.

7. Lecznictwo uzdrowiskowe obejmuje szpitale i sanatoria działające na obszarze uzdrowiska wykorzystujące w leczeniu, rehabilitacji i profilaktyce przede wszystkim właściwości naturalnych surowców leczniczych oraz właściwości lecznicze klimatu na terenach, na których są położone.

Dane o **szpitalach psychiatrycznych** nie obejmują oddziałów psychiatrycznych w szpitalach ogólnych.

ter, including persons undergoing internships.

Data about **persons with the right to practise medical profession** are quoted on the basis of central registries of persons entitled to practice medical profession conducted by supreme councils of the following professional governments: doctors and dentists, nurses and midwives and pharmacists.

Data on **doctor specialists and dental specialists** concern doctors with grade II specialization and since 2005 with specialists title in proper medicine domains in accordance with the decree of the Minister of Health, dated 2 I 2013 on Doctors and Dentists Specializations (Journal of Laws 2013 item 26).

5. Data on in-patient health care do not include day-care.

Data on hospitals comprise health care units, which until 2011 were treated as hospital branches.

Data regarding **beds in in-patient health care units** concern permanent beds in patient rooms, either occupied or prepared to receive patients.

Data regarding **beds in general hospitals** do not include day-care places in hospital wards and until 2007 – places (beds and incubators) for newborns.

Data regarding beds in:

- surgical wards are given together with general surgery, paediatric surgery, orthopaedic trauma surgery, neurosurgery, maxillo-facial, cardiosurgery and urology;
- infectious disease wards are given together with beds in communicable disease wards;
- psychiatric wards are given together with beds in addiction recovery wards;
- tubercular wards are given together with beds in pulmonology wards.

6. Chronic medical care homes and nursing homes provide 24-hour health services in scope of nursing and rehabilitation of persons who do not require hospitalization, as well as provide them with medicinal products and medical devices.

7. Health resort treatment includes hospitals and sanatoria, operating in the areas of health resort protection, using in the rehabilitation and preventive therapy primarily natural materials and the healing properties of the climate in the areas where the facility is located.

Data regarding **psychiatric hospitals** do not include psychiatric wards in general hospitals.

8. Porady udzielone przez lekarzy i lekarzy dentyistów w zakresie ambulatoryjnej opieki zdrowotnej podano łącznie z badaniami profilaktycznymi oraz z poradami lekarskimi udzielonymi w izbach przyjęć szpitali ogólnych i orzeczeniami wojskowych komisji lekarskich.

9. Dane dotyczące ratownictwa medycznego i pomocy doraźnej obejmują działalność jednostek zgłoszonych do systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne (zespoły ratownictwa medycznego, szpitalne oddziały ratunkowe, lotnicze pogotowie ratunkowe, izby przyjęć).

10. Dane o aptekach ogólnodostępnych nie obejmują aptek działających w strukturze i na potrzeby szpitali.

Punkty apteczne są to ogólnodostępne punkty sprzedaży leków gotowych, których asortyment jest ściśle określony i są głównie usytuowane na terenach wiejskich.

11. Dane o zachorowaniach na choroby zakaźne podano zgodnie z „Międzynarodową Statystyczną Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych” (X Rewizja), obowiązującą od 1997 r.

Informacje o zachorowaniach na choroby zakaźne obejmują wszystkie przypadki zarejestrowane w województwie.

12. Zgodnie z ustawą z dnia 4 II 2011 r. o opiece nad dziećmi do lat 3 (jednolity tekst Dz. U. 2018 poz. 603, z późniejszymi zmianami), opieka może być organizowana w formie żłobka, klubu dziecięcego, sprawowana przez dziennego opiekuna oraz nianię.

13. Karta Dużej Rodziny na mocy ustawy z dnia 5 XII 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (tekst jednolity Dz. U. 2017 poz. 1832, z późniejszymi zmianami) przysługuje, niezależnie od dochodów, rodzinom z co najmniej trójką dzieci:

- 1) poniżej 18 lat,
- 2) poniżej 25 lat, w przypadku gdy dziecko uczy się w szkole lub w szkole wyższej,
- 3) bez ograniczeń wiekowych w przypadku dziecka posiadającego orzeczenie o niepełności.

Karta wydawana jest bezpłatnie każdemu członkowi rodziny (również rodziny zastępczej i rodzinnego domu dziecka) spełniającej wymienione warunki. Posiadacze karty mają zapewnione zniżki, przede wszystkim, przy zakupie towarów i usług konsumpcyjnych.

14. Dane dotyczące wspierania rodziny oraz pieczy zastępczej, począwszy od danych za 2012 rok, prezentowane są zgodnie z ustawą z dnia 9 VI 2011 r. o wspieraniu rodziny oraz systemie pieczy zastępczej (jednolity tekst Dz. U. 2017 poz. 697).

8. Consultations provided by doctors and dentists are presented together with preventive examinations, also together with consultations provided by doctors in admission rooms in general hospitals and with the opinions of military medical commissions.

9. Data concerning emergency medical services and first-aid includes units covered by the State Emergency Medical Services system (ambulance emergency rescue teams, hospital emergency wards, medical air rescue, admission rooms).

10. Generally available pharmacies do not include pharmacies, which operate in the structure and for needs of hospitals.

Pharmaceutical outlets are sales outlets for selling prepared medicines, the range of which is precisely defined and are located in rural areas.

11. Data concerning incidence of infectious diseases is given in accordance with the "International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems" obligatory since 1 I 1997 (ICD-10 Revision).

Information concerning incidents of infectious diseases includes all cases registered in the voivodship.

12. According to the law on childcare for children younger than 3 years, dated 4 II 2011 (uniform text Journal of Laws 2018 item 603, with later amendments), care can be organized in nurseries, children's clubs, provided by day carer and nanny.

13. Large Family Card basis on the law dated 5 XII 2014 of Large Family Card (uniform text Journal of Laws 2017 item 1832, with later amendments). The card can be obtained, regardless of the received income, by families with at least three children:

- 1) up to the age of 18,
- 2) up to the age of 25 in case when children learn at school or higher education institution,
- 3) without age limits in the case of children with a certificate of disability.

The Card is issued free of charge to each member of the family (including foster family and foster home) meeting the conditions specified. The holders of the Card can take advantage of discounts while purchasing consumer goods and services.

14. Data concerning family support and foster care, from data for 2012, are presented according to the Law on Family Support and Foster Care System, dated 9 VI 2011 (uniform text Journal of Laws 2017 item 697).

15. Dane o świadczeniach i dodatkach z programu „Rodzina 500+” prezentowane są na podstawie ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. 2017 poz. 1815 z późniejszymi zmianami).

Świadczenie finansowane jest z budżetu państwa.

16. Placówka wsparcia dziennego wspiera funkcje opiekuńcze i wychowawcze rodziny. Może być prowadzona w formie:

- 1) **opiekuńczej**, w tym kół zainteresowań, świetlic, klubów i ognisk wychowawczych, zapewnia dziecku opiekę i wychowanie, pomoc w nauce, organizację czasu wolnego, zabawę i zajęcia sportowe oraz rozwój zainteresowań,
- 2) **specjalistycznej** – organizuje zajęcia socjoterapeutyczne, terapeutyczne, korekcyjne, kompensacyjne oraz logopedyczne; realizuje indywidualny program korekcyjny, program psychokorekcyjny lub psychoprophylaktyczny, w szczególności terapię pedagogiczną, psychologiczną i socjoterapię,
- 3) **pracy podwórkowej** – realizowanej przez wychowawcę, polegającej na działaniach animacyjnych i socjoterapeutycznych,
- 4) w **połączonych formach**.

17. Rodzina piecza zastępcza jest sprawowana w przypadku niemożności zapewnienia dziecku opieki i wychowania przez rodziców. Zapewnia pracę z rodziną umożliwiającą powrót dziecka do rodziny lub gdy jest to niemożliwe – dążenie do przysposobienia dziecka, przygotowanie dziecka do samodzielnego i odpowiedzialnego życia, zaspokojenie potrzeb emocjonalnych dzieci ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb bytowych, zdrowotnych, edukacyjnych, kulturalno-rekreacyjnych i religijnych.

Formami rodzinnej pieczy zastępczej są:

- 1) **rodziny zastępcze:**
 - a) spokrewnione,
 - b) niezawodowe, umieszcza się w tym samym czasie nie więcej niż 3 dzieci (z wyjątkiem licznego rodzeństwa),
 - c) zawodowe – umieszcza się w tym samym czasie nie więcej niż 3 dzieci (z wyjątkiem licznego rodzeństwa); w tym:
 - zawodowe pełniące funkcję pogotowia rodzinnego – przyjmują dzieci na podstawie orzeczenia sądu w przypadku gdy dziecko zostało doprowadzone przez Policję lub Straż Graniczną, na wniosek rodziców, dziecka lub innej osoby w przypadku, o którym mowa w art. 12a ustawy z dnia 29 VII 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tekst jednolity Dz.U. 2015 poz. 1390),

15. Data on benefits and supplements under “Family 500+” programme are presented according to the Law on State Aid in Raising Children dated 11 II 2016 (Journal of Law 2017 item 1815 with later amendments).

Benefit is financed from the state budget.

16. Day-support centre – supports the family in its care and education functions. It may be operated in the form of:

- 1) **care centre**, including interest circles, day-rooms, clubs, educational centres, provides a child with: care and education, assistance in learning, organisation of leisure time, entertainment and sport classes and development of interests,
- 2) **specialist centre** – organises socio-therapeutic, therapeutic, corrective, compensating and speech therapy classes, implement an individual corrective programme, a psychocorrective or psychopreventive programme, in particular pedagogic, psychological and psychotherapy,
- 3) **street work** – carries out motivating and sociotherapeutic activities,
- 4) in a **combination of the forms**.

17. Family foster care shall be exercised in case when it is impossible for the parents to provide care and education for a child. It guarantees a work with a family to make possibility for a child to return to its family, or when it is impossible – efforts aimed at child’s adoption; preparation of a child to live an independent and responsible life; satisfaction of children’s emotional needs, in particular the needs related to welfare, health-care, education, culture, recreation and religious.

The forms of family foster care are the following:

- 1) **foster families:**
 - a) related,
 - b) non-professional – placed in it may be not more than 3 children (except for numerous siblings)
 - c) professional – placed in it may be not more than 3 children (except for numerous siblings) including:
 - professional that performs the function of a family emergency house shall receive a child on the basis of a court ruling, case when a child was escorted by Police or Border Guard, upon consent of parents, child or another person in the case referred to in Article 12a of the Law on Counteracting Domestic Violence, dated 29 VII 2005 (uniform tekst Journal of Laws 2015, item 1390),

- zawodowe specjalistyczne – umieszczą się w nich w szczególności: dzieci legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, dzieci na podstawie ustawy z dnia 26 X 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (jednolity tekst Dz.U. 2018 Nr 969, z późniejszymi zmianami), małoletnie matki z dziećmi,

2) **rodzinne domy dziecka** – w tym samym czasie, może w nich przebywać łącznie nie więcej niż 8 dzieci (z wyjątkiem liczego rodzeństwa).

18. Instytucjonalna piecza zastępcza jest sprawowana w formie:

- 1) **placówki opiekuńczo-wychowawczej**, która jest prowadzona jako placówka typu:
 - a) **interwencyjnego** – zapewnia doraźną opiekę nad dzieckiem w czasie trwania sytuacji kryzysowej, w szczególności placówka jest obowiązana przyjąć dziecko w przypadkach wymagających natychmiastowego zapewnienia mu opieki,
 - b) **rodzinnego** – wychowuje dzieci w różnym wieku, w tym dorastające i samodzielnie się; umożliwia wspólne wychowanie i opiekę licznemu rodzeństwu; współpracuje z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej i asystentem rodziny,
 - c) **socjalizacyjnego** – zapewnia dziecku całodobową opiekę i wychowanie oraz zaspokaja jego niezbędne potrzeby, w szczególności emocjonalne, rozwojowe, zdrowotne, bytowe, społeczne i religijne; realizuje przygotowany we współpracy z asystentem rodziny plan pomocy dziecku; umożliwia kontakt dziecka z rodzicami i innymi osobami bliskimi, podejmuje działania w celu powrotu dziecka do rodziny; zapewnia dziecku dostęp do kształcenia dostosowanego do jego wieku i możliwości rozwojowych; obejmuje dziecko działaniami terapeutycznymi, zapewnia korzystanie z przysługujących świadczeń zdrowotnych,
 - d) **specjalistyczno-terapeutycznego** – sprawuje opiekę nad dzieckiem o indywidualnych potrzebach, w szczególności: legitymującym się orzeczeniem o niepełnosprawności albo orzeczeniem o umiarkowanym lub znacznym stopniu niepełnosprawności; wymagającym stosowania specjalnych metod wychowawczych i specjalistycznej terapii; wymagającym wyrównywania opóźnień rozwojowych i edukacyjnych. Placówka, zapewnia zajęcia wychowawcze, socjoterapeutyczne,

- professional specialist shall receive in particular: children with a disability certificate or a certificate of high or moderate level of disability, children on the basis of the Law on Proceedings Involving Juveniles, dated 26 X 1982 (uniform text Journal of Laws 2018 No. 969, with later amendments), under-age mothers with children.

2) **foster homes** – placed in it may be not more than 8 children (except for numerous siblings).

18. Institutional foster care shall be exercised in the form of:

- 1) **care and education centre**, which shall be exercised in the form of:
 - a) **an intervention** – provides immediate care for a child in the crisis situation, especially if it is required for the centre to place the child under immediate care,
 - b) **a family** – educates children of various age groups, including adolescents and those becoming independent; enables common education and care for numerous siblings; cooperate with a family foster care coordinator and a family assistant.
 - c) **a socialization** – provides a child with full-time care and education, and fulfil its needs, especially emotional, development, health, living, social and religious needs, implements a child assistance plan prepared in cooperation with a family assistant, enables contacts with parents and other close persons, unless otherwise decided by a court, takes actions aimed at the child's return to a family, provides a child with access to education adjusted to its age and development skills, provides a child with therapeutic actions, provides access to eligible healthcare services,
 - d) **a specialist therapy** – provides care for a child with individual needs, in particular: a child with a disability certificate or a certificate of high or moderate level of disability, a child requiring the application of special education methods and specialist therapy, a child requiring dealing with their developmental and emotional retardation. The centre provides educational, socio-therapeutic, corrective, compensating, speech therapy, and therapeutic activities compensating for lacks in upbringing in a

korekcyjne, kompensacyjne, logopedyczne, terapeutyczne, rekompensujące braki w wychowaniu w rodzinie i przygotowujące do życia społecznego, a dzieciom niepełnosprawnym także odpowiednią rehabilitację i zajęcia rewalidacyjne;

- 2) **regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej** – umieszczane są w niej dzieci, które ze względu na stan zdrowia wymagają stosowania specjalistycznej opieki i rehabilitacji i nie mogą zostać umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej lub w placówce opiekuńczo-wychowawczej. W tym samym czasie można w niej umieścić nie więcej niż 30 dzieci;
- 3) **interwencyjnego ośrodka preadopcyjnego** – umieszcza się w nim dzieci do ukończenia pierwszego roku życia, które wymagają specjalistycznej opieki i w okresie oczekiwania na przysposobienie nie mogą zostać umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej. W ośrodku, w tym samym czasie, można umieścić nie więcej niż 20 dzieci.

19. Dane o domach i zakładach pomocy społecznej dotyczą placówek, dla których organami prowadzącymi są: jednostki samorządu terytorialnego, stowarzyszenia, organizacje społeczne, kościoły i związki wyznaniowe, fundacje, osoby fizyczne i prawne. Rodzaje domów i zakładów prezentuje się zgodnie z ustawą o pomocy społecznej z dnia 12 III 2004 r. (tekst jednolity Dz. U. 2018 poz. 1508).

20. Dane o świadczeniach pomocy społecznej prezentuje się zgodnie z ustawą o pomocy społecznej z dnia 12 III 2004 r.

Zasiłek stały przysługuje osobie całkowicie niezdolnej do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności.

Zasiłek okresowy przysługuje osobie lub rodzinie ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego

Zasiłek celowy przyznawany jest w celu zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej, pokrycia części lub całości wydatków na świadczenia zdrowotne, zakupu żywności, opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, wykonania drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, pokrycia kosztów pogrzebu. Może być przyznany osobie lub rodzinie, które poniosły straty w wyniku zdarzenia losowego, klęski żywiołowej lub ekologicznej.

family and preparing for social life, as well as proper rehabilitation for disabled children,

- 2) **regional care and therapy centre** – a centre where children shall be placed, due to their health condition requiring specialist care and rehabilitation and cannot be placed in family foster care or a care and education centre. The total number of 30 children at most may be placed in a regional care and therapy centre at the same time.
- 3) **pre-adoptive intervention centre** – a centre where shall be placed children up to the 1 year old, requiring special care who, waiting for adoption, cannot be covered by family foster. The total number of 20 children at most may be placed in a pre-adoptive intervention centre at the same time.

19. Data concerning social welfare homes and facilities are related to the institutions for which the founding bodies are: local government entities, associations, social organizations, churches and religious associations, foundations, natural and legal persons. Types of social welfare homes and facilities are presented in accordance with the Act on Social Assistance of 12 III 2004 (uniform text Journal of Laws 2018 item 1508).

20. Data on social welfare benefits are presented according to the Act on Social Assistance of 12 III 2004.

A person entirely incapable of working due to age or disability is entitled to **permanent benefit**.

A person or a family is entitled to a **temporary benefit** because of long illness, disability, unemployment, perspective of remaining or becoming entitled to benefits from other systems of social security.

Appropriated benefit is offered in order to fulfil a necessary livelihood need, covering part or whole of expenditures on health treatment, purchase of food, liquid and solid fuels, clothes, goods necessary for routine household maintenance, making small repairs in the dwelling, covering burial costs. The benefit may be given to a person or a family that incurred losses in result of fortuitous event, or natural or ecological disaster.

TABL. 1 (158). **PRACOWNICY MEDYCZNI^a**
 Stan w dniu 31 XII
 MEDICAL PERSONNEL^a
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2016	2017	SPECIFICATION
Lekarze	5319	5387	5288	Doctors
w tym kobiety	3132	3221	3103	of which women
Lekarze dentyści	882	907	827	Dentists
w tym kobiety	726	716	669	of which women
Farmaceuci	1868	1945	1921	Pharmacists
w tym kobiety	1626	1685	1653	of which women
Pielęgniarki	12785	12473	12383	Nurses
w tym magistrzy pielęgniarstwa	1846	2106	2283	of which master of nursing
Położne	1486	1516	1502	Midwives
w tym magistrzy położnictwa	338	361	396	of which master of midwifery
Fizjoterapeuci	1534	1544	1524	Physiotherapists
w tym z wyższym wykształceniem	940	1182	1257	of which with higher education
Diagności laboratoryjni ^b	478	517	544	Laboratory diagnosticians ^b

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 4 na str. 228; dane dotyczą pracujących bezpośrednio z pacjentem, tj. bez osób, dla których głównym miejscem pracy jest uczelnia, jednostka administracji państwowej lub samorządu terytorialnego albo NFZ. ^b Analitycy medyczni i inni pracownicy z wyższym wykształceniem, np. chemicy, fizycy, mikrobiolodzy.

Źródło: dane Ministerstwa Zdrowia, Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, a w przypadku farmaceutów – tylko w zakresie pracujących w aptekach szpitalnych.

^a See general notes, item 4 on page 228; data concern working directly with a patient, i.e., excluding persons for whom the primary workplace is university, units of state of local government administration and National Health Fund. ^b Medical analysts and other employees with tertiary education, i.e. chemists, physicists, microbiologists.

Source: data of the Ministry of Health, the Ministry of Interior and regard to pharmacists – only in the scope of the pharmacists employed with hospital's pharmacies.

TABL. 2 (159). **LEKARZE SPECJALIŚCI^a**
 Stan w dniu 31 XII
 DOCTORS SPECIALISTS^a
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2016	2017	SPECIFICATION
Lekarze ze specjalizacją	3615	3545	3528	Doctors with specialization
w % ogółu lekarzy	68,0	65,8	66,7	in % of total doctors
w tym:				of which:
Anestezjologii i intensywnej terapii	190	181	179	Anaesthesiology and intensive therapy
Chirurgii ^b	439	413	429	Surgery ^b
Chorób płuc	92	82	84	Pulmonary diseases
Chorób wewnętrznych	319	300	285	Internal diseases
Dermatologii ^c i wenerologii	52	50	47	Dermatology ^c and venereology
Kardiologii	150	164	165	Cardiology
Medycyny rodzinnej	735	746	718	Family medicine
Neurologii ^{cd}	170	157	155	Neurology ^{cd}
Okulistyki	100	105	109	Ophthalmology
Onkologii ^e	41	43	46	Oncology ^e
Otolaryngologii ^{eg}	70	54	52	Otolaryngology ^{eg}
Pediatrici	146	148	143	Paediatrics
Położnictwa i ginekologii	209	208	211	Obstetrics and gynecology
Psychiatrii ^c	116	115	121	Psychiatry ^c
Radiodiagnostyki ^f	159	146	146	Radiology ^f

^a Patrz notka a do tabl. 1. ^b Chirurgii ogólnej, dziecięcej, klatki piersiowej, ortopedii i traumatologii, ortopedii i traumatologii narządu ruchu, neurochirurgii, chirurgii onkologicznej, plastycznej i szczękowej, kardiochirurgii oraz urologii i chirurgii naczyniowej. ^c Łącznie ze specjalistami dziećmi. ^{d-f} Również: ^d neuropatologii, ^e patologii onkologicznej oraz onkologii i hematologii, ^f radiologii i diagnostyki obrazowej, radioterapii onkologicznej i radiologii dziecięcej. ^g Razem z otorynolaryngologią.

^a See footnote a to the table 1. ^b General, pediatric and thoracic surgery, orthopaedics and traumatology, orthopaedics and traumatology of locomotor system, neurosurgery, oncological, plastic and maxillofacial surgery, cardiothoracic surgery as well as urology and vascular surgery. ^c Including children's specialists. ^{d-f} Also: ^d neuropathology. ^e oncological pathology, oncology and hematology. ^f radiology and imaging diagnostics, oncological radiotherapy and pediatric radiology. ^g Including otorhinolaryngology.

TABL. 2 (159). **LEKARZE SPECJALIŚCI^a (dok.)**
Stan w dniu 31 XII
DOCTORS SPECIALISTS^a (cont.)
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2016	2017	SPECIFICATION
Lekarze dentyści ze specjalizacją	225	223	219	Dentists with specialization
w % ogółu lekarzy dentyistów	25,5	24,6	26,5	in % of total dentists
w tym:				of which:
Chirurgii stomatologicznej	31	25	25	Oral surgery
Chirurgii szczękowo-twarzowej	2	7	5	Maxillo-facial surgery
Ortodoncji	42	39	39	Orthodontics
Periodontologii (paradontologii)	15	12	14	Periodontology (paradontics)
Protetyki stomatologicznej	49	39	38	Dental prosthetics
Stomatologii dziecięcej	31	30	30	Children's dentistry
Stomatologii zachowawczej	54	70	68	Restorative dentistry

a Patrz notka a do tabl. 1.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Zdrowia oraz Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

a See footnote a to the table 1.

S o u r c e: data of the Ministry of Health and the Ministry of Interior.

TABL. 3 (160). **AMBULATORYJNA OPIEKA ZDROWOTNA^a**
OUT-PATIENT HEALTH CARE^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2016	2017	SPECIFICATION
Przychodnie (stan w dniu 31 XII)	1186	1227	1288	Out-patients departments (as of 31 XII)
miasta	820	861	915	urban areas
wieś	366	366	373	rural areas
Praktyki lekarskie^b (stan w dniu 31 XII)	414	391	379	Medical practices^b (as of 31 XII)
miasta	243	229	220	urban areas
wieś	171	162	159	rural areas
Porady udzielone^c w tys.	19122,9	18604,6	18488,2	Consultations provided^c in thous.
miasta	14931,9	14585,3	14528,1	urban areas
wieś	4191,0	4019,2	3960,1	rural areas
lekarskie	16137,3	16075,0	16141,5	doctors
w tym specjalistyczne	6038,0	6351,9	6015,2	of which specialized
stomatologiczne	2985,6	2529,5	2346,7	dental

a Patrz uwagi ogólne, ust. 8 na str. 230. b Dane obejmują praktyki, które podpisały kontrakty z NFZ lub z przychodniami. c Łącznie z poradami finansowanymi przez pacjentów (środki niepubliczne). Od 2017 r. porady nocnej i świątecznej opieki zdrowotnej regulowane są ustawą z dnia 25 maja 2017 (Dz.U. 2017 poz. 1200). Do 30.09.2017 r. porady wykazywane są w Podstawowej Opiece Zdrowotnej (POZ), a od 01.10.2017 r. w Nocnej i Świątecznej Opiece Zdrowotnej łącznie z poradami w ramach podkontraktów ze szpitalem na wykonywanie tych porad.

a See general notes, item 8 on page 230. b Data concern medical practices that have signed contract with National Health Fund or with out-patients departments. c Including consultations paid by patients (non-public funds). From 2017, Holiday and Nighttime Medical Services are regulated by the Act of 25 May 2017 (Journal of Laws 2017, item 1200). Till 30/09/2017, consultations is shown in Primary Health Care (POZ), and from 01/10/2017 Holiday and Nighttime Medical Services including consultations under subcontracts with the hospital.

TABL. 4 (161). STACJONARNA OPIEKA ZDROWOTNA^a
IN-PATIENT HEALTH CARE^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2016	2017	SPECIFICATION
ZAKŁADY — stan w dniu 31 XII FACILITIES — as of 31 XII				
Szpital ogólny	57	55	53	General hospitals
Szpital psychiatryczny	3	3	3	Psychiatric hospital
Ośrodki rehabilitacyjne dla narkomanów	1	1	1	Addiction recovery centres
Zakłady opiekuńczo–lecnicze ^b	22	20	22	Chronic medical care homes ^b
Zakłady pielęgnacyjno–opiekuńcze ^b	7	11	6	Nursing homes ^b
Hospicja	6	4	6	Hospice
Oddziały opieki paliatywnej	5	5	5	Palliative care wards
Lecznictwo uzdrowiskowe:				Health resort treatment:
sanatoria	7	7	6	sanatoria
szpitale	2	2	2	hospitals
ŁÓŻKA W ZAKŁADACH — stan w dniu 31 XII BEDS IN FACILITIES — as of 31 XII				
Szpital ogólny ^c	11307	11256	11190	General hospitals ^c
Szpital psychiatryczny	1202	1199	1162	Psychiatric hospital
Ośrodki rehabilitacyjne dla narkomanów	30	30	30	Addiction recovery centres
Zakłady opiekuńczo–lecnicze ^b	1288	1318	1306	Chronic medical care homes ^b
Zakłady pielęgnacyjno–opiekuńcze ^b	262	316	224	Nursing homes ^b
Hospicja	74	68	80	Hospice
Oddziały opieki paliatywnej	72	66	87	Palliative care wards
Lecznictwo uzdrowiskowe:				Health resort treatment:
sanatoria	1110	1119	1179	sanatoria
szpitale	224	224	224	hospitals
LECZENI w tys. IN-PATIENTS in thous.				
Szpital ogólny ^d	463,4	464,7	411,7	General hospitals ^d
Szpital psychiatryczny	11,6	11,3	11,0	Psychiatric hospital
Ośrodki rehabilitacyjne dla narkomanów	0,1	0,1	0,1	Addiction recovery centres
Zakłady opiekuńczo–lecnicze ^b	2,3	2,2	2,2	Chronic medical care homes ^b
Zakłady pielęgnacyjno–opiekuńcze ^b	0,7	0,7	0,6	Nursing homes ^b
Hospicja	1,2	1,1	1,2	Hospice
Oddziały opieki paliatywnej	1,3	1,2	1,2	Palliative care wards
Lecznictwo uzdrowiskowe – kuracjusze:				Health resort treatment patients:
w sanatoriach	22,3	22,5	20,3	in sanatoria
w szpitalach	5,8	5,6	3,7	in hospitals

a Patrz uwagi ogólne ust. 5 na str. 229. b Łącznie z zakładami typu psychiatrycznego. c Łącznie z łóżkami i inkubatorami dla noworodków. d Bez międzyoddziałowego ruchu chorych.

Źródło: w zakresie szpitali ogólnych – dane Ministerstwa Zdrowia oraz Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, w zakresie zakładów opieki długoterminowej – dane Ministerstwa Zdrowia, w zakresie zakładów psychiatrycznych – dane Instytutu Psychiatrii i Neurologii.

a See general notes, item 5 on page 229. b Including psychiatric types facilities. c Including beds and incubator for newborns. d Excluding inter-ward patient transfere.

S o u r c e: In regard to general hospitals – data of the Ministry of Health and the Ministry of Interior, in regard to long-term facilities – data of the Ministry of Health; in regard to psychiatric facilities – data of the Institute of Psychiatry and Neurology.

TABL. 5 (162). **SZPITALA OGÓLNE^a**
GENERAL HOSPITALS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2016	2017	SPECIFICATION
Szpitala ogólne (stan w dniu 31 XII)	57	55	53	General hospitals (as of 31 XII)
Łóżka (stan w dniu 31 XII)	11307	11256	11190	Beds (as of 31 XII)
na 10 tys. ludności	52,8	52,8	52,6	per 10 thous. population
w tym na oddziałach:				of which in specified wards:
Chorób wewnętrznych	2225	2165	2101	Internal diseases
w tym kardiologicznych ^b	541	498	514	of which cardiological ^b
Chirurgicznych	2197	2184	2158	Surgical
Pediatrycznych	581	511	469	Paediatric
Ginekologiczno-położniczych	1136	1092	1159	Gynaecological-obstetric
Onkologicznych	292	349	283	Oncological
Anestezjologii i intensywnej terapii	168	195	191	Anaesthesiology and intensive therapy
Zakaźnych	244	244	243	Communicable
Gruźlicy i chorób płuc	612	612	613	Tubercular and pulmonary
Dermatologicznych	80	83	82	Dermatology
Neurologicznych	649	653	653	Neurological
Psychiatrycznych	456	467	442	Psychiatric
Leczeni^c w tys.	463,4	464,7	411,7	In-patients^c in thous.
w tym na oddziałach ^d :				of which in specified wards ^d :
chorób wewnętrznych	106,7	104,7	100,7	internal diseases
w tym kardiologicznych ^b	39,1	38,0	37,5	of which cardiological ^b
chirurgicznych	107,3	110,3	112,2	surgical
pediatrycznych	23,0	21,8	19,3	paediatric
ginekologiczno-położniczych	60,3	55,8	63,6	gynaecological-obstetric
onkologicznych	20,4	21,5	16,9	oncological
anestezjologii i intensywnej terapii	3,5	3,6	3,8	anaesthesiology and intensive therapy
zakaźnych	10,1	10,0	16,0	communicable
gruźlicy i chorób płuc	19,4	19,3	19,1	tubercular and pulmonary
dermatologicznych	3,2	2,8	3,1	dermatological
neurologicznych	28,5	28,8	28,5	neurological
psychiatrycznych	4,5	4,5	4,3	psychiatric
Wypisani w tys.	447,0	446,9	393,6	Discharges in thous.
Zmarli w tys.	10,8	11,2	11,9	Deaths in thous.
Leczeni ^c na: 10 tys. ludności	2162	2176	1933	In-patients ^c per: 10 thous. population
1 łóżko ^e	41,0	41,3	36,8	bed ^e
Przeciętny pobyt chorego w dniach	6,1	6,1	5,9	Average patient stay in days
Przeciętne wykorzystanie łóżka w dniach	261	262	261	Average bed use in days

a Patrz uwagi ogólne, ust. 5 na str. 229. b Łącznie z oddziałami intensywnej opieki kardiologicznej.
c Bez międzyoddziałowego ruchu chorych. d Łącznie z międzyoddziałowym ruchem chorych. e Bez łóżek i inkubatorów dla noworodków na oddziałach neonatologicznych.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Zdrowia oraz Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

a See general notes, item 5 on page 229. b Including intensive cardiological care wards. c Excluding inter-ward patient transfers. d Including inter-ward patient transfers. e Excluding beds and incubators for newborns on neonatology wards.

S o u r c e: data of the Ministry of Health and the Ministry of Interior.

TABL. 6 (163). RATOWNICTWO MEDYCZNE I POMOC DORAŻNA^a
 Stan w dniu 31 XII
EMERGENCY MEDICAL SERVICES AND FIRST AID^a
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2016	2017	SPECIFICATION
Zespoły ratownictwa medycznego	88	88	88	79	Ambulance emergency rescue teams
podstawowe	48	48	50	54	basic
specjalistyczne	40	40	38	35	specialization
Szpitalne oddziały ratunkowe	19	15	16	16	Hospital emergency wards
Izby przyjęć ^b	18	26	25	26	Admission room ^b
Lotnicze pogotowie ratunkowe ^c	1	1	1	1	Medical air rescue ^c
Wyjazdy na miejsce zdarzenia ^d					Calls to the incident places ^d
w tys.	180,8	185,4	191,2	193,4	in thous.
na 1000 ludności	82,9	86,5	89,5	90,8	per 1000 population
Osoby, którym udzielono świadczenia zdrowotne ^d :					Person who received health care benefits ^d (during the year):
w tys.	181,6	188,6	192,1	194,6	in thous.
w tym:					of which
dzieci i młodzież w wieku do 18 lat	9,4	10,5	10,8	11,3	children and youth up to 18 years of age
w wieku 65 lat i więcej	76,4	84,5	87,3	87,5	aged 65 and more
na 1000 ludności	83,2	88,0	89,9	91,4	per 1000 population

a Patrz uwagi ogólne, ust. 9 na str. 230. b Komórki organizacyjne szpitali zgłoszone do współpracy z ratownictwem medycznym. c Samolot lub śmigłowiec wraz z załogą, tj. pilotem i osobami udzielającymi pierwszej pomocy lub podejmującymi medyczne działania ratunkowe. d W ciągu roku.

a See general notes, item 9 on page 230. b Organizational cells of hospitals applied to co-operate with emergency medical system. c Airplane or helicopter, including crew, i.e. pilot and people giving first aid or acting as medical rescue. d During the year.

TABL. 7 (164). APTEKI OGÓLNODOSTĘPNE I PUNKTY APTECZNE^a
 Stan w dniu 31 XII
GENERALLY AVAILABLE PHARMACIES AND PHARMACEUTICAL OUTLETS^a
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2016	2017	SPECIFICATION
Apteki	793	819	833	831	Pharmacies
w tym prywatne	785	815	830	829	of which private
w tym na wsi	239	244	245	241	of which in rural areas
Punkty apteczne	51	56	58	58	Pharmaceutical outlets
w tym na wsi	51	56	58	58	of which in rural areas
Liczba ludności na:					Population per:
1 aptekę i punkt apteczny	2581	2445	2394	2392	pharmacy and pharmaceutical outlet
1 aptekę	2747	2613	2561	2559	pharmacy
w tym na wsi	4877	4720	4669	4722	of which in rural areas
Farmaceuci pracujący w aptekach i w punktach aptecznych	1659	1715	1795	1740	Pharmacists employed in pharmacies and pharmaceutical outlets

a Patrz uwagi ogólne, ust. 10 na str. 230.

a See general notes, item 10 on page 230.

TABL. 8 (165). **KRWIODAWSTWO^a**
BLOOD DONATION^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2016	2017	SPECIFICATION
Regionalne centra (stan w dniu 31 XII)	1	1	1	1	Regional centres (as of 31 XII)
Oddziały terenowe (stan w dniu 31 XII)	10	10	10	10	Local branches (as of 31 XII)
Krwiodawcy w tys.	27,6	25,5	25,1	25,2	Blood donors in thous.
w tym honorowi	27,5	25,4	25,1	25,2	of which honorary blood donors
Liczba donacji ^b krwi pełnej w tys.	49,9	49,7	48,2	50,4	Number of collected donations ^b of whole blood in thous.
Wyprodukowana liczba jednostek świeżo mrożonego osocza (FFP) ^c w tys.	64,9	63,6	61,2	61,3	Number of prepared units of fresh frozen plasma (FFP) ^c in thous.

a Bez danych Ministerstwa Obrony Narodowej i Ministerstwa Spraw Wewnętrznych. b Donacja jest to pobranie krwi lub jej składnika do celów klinicznych, diagnostycznych lub produkcyjnych. c Jedna jednostka świeżo mrożonego osocza równa się 200 ml, jeden litr osocza równa się 5 jednostkom.

Ź r ó ł o: dane Narodowego Centrum Krwi.

a Excluding data of the Ministry of National Defence and the Ministry of Interior. b Donation is collection of blood components for clinical, diagnostic or manufacturing purposes. c One unit of freshly frozen plasma equals 200 ml, one litre of plasma equals 5 units.

S o u r c e: data of the National Blood Centre.

TABL. 9 (166). **ZACHOROWANIA NA NIEKTÓRE CHOROBY ZAKAŻNE I ZATRUCIA**
INCIDENCE OF INFECTIOUS DISEASES AND POISONINGS

CHOROBY	2010	2015	2016	2017	2010	2015	2016	2017	DISEASES
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers				na 100 tys. ludności per 100 thous. population				
Gruźlica	646	486	444	466	29,6	22,7	20,8	21,9	Tuberculosis
Krzusiec	3	100	118	79	0,1	4,7	5,5	3,7	Whooping cough
Wirusowe zapalenie wątroby	189	284	241	271	8,7	13,3	11,3	12,7	Viral hepatitis
typ A	2	2	1	38	0,1	0,1	0,0	1,8	type A
typ B	69	69	64	55	3,2	3,2	3,0	2,6	type B
typ C	118	213	176	178	5,4	9,9	8,2	4,8	type C
Różyczka	278	76	40	3	12,7	3,5	1,9	0,1	Rubella
AIDS ^a	6	3	2	–	0,3	0,1	0,1	–	AIDS ^a
Salmonellozy	508	535	794	811	23,3	25,0	37,2	38,1	Salmonella infections
Inne bakteryjne zatrucia pokarmowe	55	7	16	2	2,5	0,3	0,7	0,1	Other bacterial food borne intoxications
Biegunki u dzieci w wieku do lat 2 ^b	2273	2031	1807	2271	488,6	524,7	470,1	573,8	Acute diarrhoea in children under 2 years ^b
Szkarlatyna (płonica)	541	757	699	540	24,8	35,3	32,7	25,4	Scarlet fever
Bakteryjne zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu ..	37	32	24	29	1,7	1,5	1,1	1,4	Bacterial meningitis and/or encephalitis
Wirusowe zapalenie opon mózgowych	46	16	28	22	2,1	0,7	1,3	1,0	Viral meningitis
Wirusowe zapalenie mózgu	11	9	10	12	0,5	0,4	0,5	0,6	Viral encephalitis
Świnka (zapalenie przyusznicy nagminne)	140	134	108	92	6,4	6,3	5,1	4,3	Mumps
Grypa ^c	9063	78786	99449	118809	415,4	3676,1	4656,5	5579,8	Influenza ^c
Choroby weneryczne	55	48	45	31	2,5	2,2	2,1	1,5	Venereal diseases
Szczepieni przeciw wścieklicznie	261	401	340	368	12,0	18,7	15,9	17,3	Rabies vaccinations

a Dane nieostateczne z uwagi na specyfikę choroby. b Wskaźnik obliczono na 10 tys. dzieci w wieku do lat 2. c Łącznie z podejrzeniami zachorowań.

Ź r ó ł o: dane Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego – PZH (na podstawie rejestru chorób zakaźnych prowadzonego przez stacje sanitarno-epidemiologiczne), Instytutu Gruźlicy i Chorób Płuc oraz Instytutu Wenerologii Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego.

a Preliminary data because of specific features of the disease. b Ratio calculated per 10 thous. children up to the age of 2. c Including influenza-like illness.

S o u r c e: data of the National Institute of Public Health - NIH (on the ground of register of infectious diseases kept by sanitary and epidemiological stations), the Tuberculosis and Lung Diseases Institute and the Institute of Venereology of the Medical University of Warsaw.

TABL. 10 (167). ŻŁOBKI I KLUBY DZIECIĘCE
 Stan w dniu 31 XII
 NURSERY AND CHILDREN'S CLUBS
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2016	2017	SPECIFICATION
Żłobki	14	52	67	78	Nurseries
w tym publiczne	14	22	22	1	of which public
Oddziały żłobkowe przy przedszkolach ..	7	7	8	8	Nursery wards of nursery schools
Kluby dziecięce	.	15	20	19	Children's clubs
w tym publiczne	.	-	-	-	of which public
Miejsca	1285	2819	3327	3846	Places
w tym:					of which:
w żłobkach	1086	2413	2778	3221	in nurseries
w klubach dziecięcych	.	228	332	409	in children's clubs
Dzieci przebywające (w ciągu roku)	2038	3801	4290	5336	Children staying (during the year)
w tym:					of which:
w żłobkach	1729	3335	3702	4640	in nurseries
w klubach dziecięcych	.	255	349	452	in children's clubs
Miejsca w żłobkach i klubach dziecię- cych na 1000 dzieci w wieku do lat 3					Places in nurseries and children's clubs per 1000 children up to the age of 3 in
w miastach	41,4	105,6	122,1	137,9	urban areas
Dzieci w żłobkach i klubach dziecięcych: na 1000 dzieci w wieku do lat 3	18,3	45,3	52,5	61,0	Children in nurseries and children's clubs: per 1000 children up to the age of 3
na 100 miejsc	98,4	93,3	92,2	94,5	per 100 places

TABL. 11 (168). WSPIERANIE RODZINY W 2017 R.
 FAMILY SUPPORT IN 2017

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total	SPECIFICATION
Świadczenie wychowawcze ^a : przeciętna miesięczna liczba rodzin otrzymujących świadczenie	147499	Child-raising benefit ^a average monthly numer of families receiving benefit
przeciętna miesięczna liczba dzieci, na które rodziny otrzymują świadczenie	232488	average monthly numer of children to which families receive benefits
wyплаты świadczenia w tys. zł	1410427,4	benefit payments in thous. zł
Dodatek wychowawczy ^a : przeciętna miesięczna liczba dzieci, na które rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka otrzymują do- datek	1983	Child-rising suplement ^a average monthly numer of children to which foster families and foster homes receive benefits
wyплаты świadczenia w tys. zł	11704,5	benefit payments in thous. zł
Dodatek do zryczałtowanej kwoty ^a : przeciętna miesięczna liczba dzieci, na które pla- cówki opiekuńczo-wychowawcze typu rodzinnego otrzymują dodatek	197	Lump sum suplement ^a : average monthly numer of children to which family care and education centres receive benefits
wyплаты świadczenia w tys. zł	1175,9	benefit payments in thous. zł
Rodziny posiadające Kartę Dużej Rodziny	26582	Family Large Family Card holder

a W ramach programu "Rodzina 500+".

a Within the "Family 500+" programme.

TABL. 12 (169). PLACÓWKI WSPARCIA DZIENNEGO
 Stan w dniu 31 XII
 DAY-SUPPORT CENTRES
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2016	2017	2010	2015	2016	2017	SPECIFICATION
	placówki centres				wychowankowie residents				
OGÓŁEM	80	87	87	88	2622	2594	2306	2302	TOTAL
Opiekuńcze	69	69	68	66	2321	2139	1837	1822	General care
Specjalistyczne	11	14	15	13	301	383	384	358	Specialized
Praca podwórkowa	.	2	3	5	.	43	71	76	Street work
W połączonych formach	.	2	1	4	.	29	14	46	In a combination of the forms

TABL. 13 (170). **RODZINNA PIECZA ZASTĘPCZA**
Stan w dniu 31 XII
FAMILY FOSTER CARE
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015 ^a	2016 ^a	2017 ^a	SPECIFICATION
Rodziny zastępcze	1686	1768	1707	1681	Foster families
Spokrewnione	1420	1188	1123	1109	Related
dzieci ^b	1912	1573	1505	1463	children ^b
Niezawodowe	215	499	500	485	Non-professional
dzieci ^b	320	656	652	632	children ^b
Zawodowe ^c	51	81	84	87	Professional ^c
dzieci ^b	208	250	254	270	children ^b
Rodzinne domy dziecka	.	11	11	15	Foster homes
dzieci ^d	.	76	78	109	children ^d

a Niektóre dane nie są w pełni porównywalne z danymi za lata poprzednie z powodu zmiany przepisów prawnych. b W 2010 r. w wieku do 18 lat, w latach 2015–2017 w wieku do 25 lat. c W 2010 r. rodziny zastępcze zawodowe niespokrewnione z dzieckiem. d W wieku do 25 lat.

a Some data are not fully comparable with data for previous years due to changes of the provisions of the law. b In 2010 up to the age of 18, in 2015–2017 up to the age of 25. c In 2010 professional families, not related to the child. d Up to the age of 25.

TABL. 14 (171). **INSTYTUCJONALNA PIECZA ZASTĘPCZA^a**
INSTITUTIONAL FOSTER CARE^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2016	2017	2010	2015	2016	2017	2010	2015	2016	2017	SPECIFICATION
	placówki centres				wychowankowie residents				wolontariusze volunteers				
	stan w dniu 31 XII				as of 31 XII								
Placówki opiekuńczo-wychowawcze	37	58	59	83	1083	1048	1043	1033^b	48	174	194	174	Care and education centres
interwencyjne	2	2	2	2	17	37	28	32	–	–	–	–	intervention
rodzinne	9	11	12	36	192	146	201	208	8	89	103	52	family
socjalizacyjne	14	26	25	25	425	541	476	454	25	57	70	97	socialization
łączące zadania placówek ^c	12	19	20	20	449	324	338	339	15	28	21	25	combining tasks of the centres ^c

a Patrz uwagi ogólne, ust. 18 na str. 232. b W tym 46 wychowanków w wieku 0–3 lata i 77 w wieku 4–6 lat oraz 24 sieroty i 111 niepełnosprawnych. c Łączące zadania placówek interwencyjnych, socjalizacyjnych i specjalistyczno-terapeutycznych; do 2011 r. – placówki wielofunkcyjne.

a See general notes, item 18 on page 232. b Of which 46 residents at age 0–3 and 77 at age 4–6, 24 orphans and 111 disabled. c Combining tasks of the intervention, socialization and specialist therapy centres; until 2011 – multi-functional centres.

TABL. 15 (172). **POMOC SPOŁECZNA STACJONARNA^a**
Stan w dniu 31 XII
STATIONARY SOCIAL WELFARE^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2016	2017	SPECIFICATION
Domy i zakłady (bez filii)	69	73	71	69	Homes and facilities (excluding branches)
Miejsca ^b	5554	5595	5544	5256	Places ^b
na 10 tys. ludności	25,5	26,1	26,0	24,7	per 10 thous. population
Mieszkańcy ^b	5339	5191	5190	5009	Residents ^b
w tym kobiety	2420	2377	2395	2290	of which women
w tym do 18 lat	228	161	147	113	of which up to age 18
w tym umieszczeni w ciągu roku ..	1410	1138	1161	1262	of which placed within during the year
na 10 tys. ludności	24,5	24,3	24,3	23,6	per 10 thous. population
Osoby oczekujące na umieszczenie ..	340	240	257	262	Persons awaiting a place

a Łącznie ze środowiskowymi domami samopomocy. b Łącznie z filiami.

a Including community self-help homes. b Including branches.

TABL. 16 (173). **PLACÓWKI STACJONARNEJ POMOCY SPOŁECZNEJ^a WEDŁUG GRUP MIESZKAŃCÓW**
Stan w dniu 31 XII
STATIONARY SOCIAL WELFARE FACILITIES^a BY GROUPS OF RESIDENTS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2016	2017	SPECIFICATION
Domy i zakłady (bez filii)^b	69	73	71	69	Homes and facilities (excluding branches)^b
w których mogą przebywać:					in which may be:
Osoby w podeszłym wieku	21	21	21	21	Aged persons
Przewlekłe somatycznie chorzy ..	13	14	14	13	Chronically ill with somatic disorders
Dorośli niepełnosprawni intelektualnie	12	16	16	16	Mentally retarded
Dzieci i młodzież niepełnosprawna intelektualnie	5	7	8	7	Children and young mentally retarded
Przewlekłe psychicznie chorzy	10	12	12	13	Chronically mentally ill
Niepełnosprawni fizycznie	4	4	4	5	Physically handicapped
Matki z małoletnimi dziećmi i kobiety w ciąży	3	2	2	–	Mothers with dependent children and pregnant women
Bezdomni	15	12	11	12	Homeless
Inne osoby	5	9	8	8	Other persons
Mieszkańcy w domach i zakładach^c	5339	5191	5190	5009	Residents in homes and facilities^c
dla:					for:
Osób w podeszłym wieku	1335	1096	1124	1015	Aged persons
Przewlekłe somatycznie chorych	634	777	766	681	Chronically ill with somatic disorders
Dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie	1065	1310	1329	1330	Adults mentally retarded
Dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie	369	129	124	113	Children and young mentally retarded
Przewlekłe psychicznie chorych ..	732	814	806	826	Chronically mentally ill
Niepełnosprawnych fizycznie	287	288	284	292	Physically handicapped
Matki z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży	131	31	14	–	Mothers with dependent children and pregnant women
Bezdomnych	730	658	638	670	Homeless
Innych osób	56	88	105	82	Other persons

a Łącznie ze środowiskowymi domami samopomocy. b W dalszym podziale placówki mogą być wykazane kilkakrotnie, gdyż jedna placówka może być przeznaczona dla kilku grup mieszkańców. c Łącznie z filiami.

a Including community self-help homes. b In the division facilities may be shown several times, because one facility may be designed for few group of residents. c Including branches.

TABL. 17 (174). **ŚWIADCZENIA POMOCY SPOŁECZNEJ^a**
SOCIAL ASSISTANCE BENEFITS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	Korzystający ^b Beneficiaries ^b	Udzielone świadczenia w tys. zł Benefits granted in thous. zł	SPECIFICATION
OGÓŁEM			TOTAL
2010	155863	190150,7	
2015	136524	184151,7	
2016	123154	181254,9	
2017	106750	176756,3	
Pomoc pieniężna	61233	118221,3	Monetary assistance
w tym:			of which:
Zasilek:			Benefit:
stały	10412	52422,3	permanent
okresowy	20145	39349,3	temporary
celowy	30517	25848,6	appropriated
Pomoc na usamodzielnienie oraz na kontynuowanie nauki	86	371,1	Assistance to reach self-dependence and to continue education
Pomoc niepieniężna	45517	58535,0	Non-monetary assistance
w tym:			of which:
Schronienie	418	1524,4	Shelter
Posilek	38753	19458,9	Meals
Ubranie	5	1,0	Clothing
Sprawienie pogrzebu	211	568,6	Burial
Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	6040	36933,4	Attendance services and specialized attendance services
Pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, zatrudnienia i na zagospodarowanie	64	42,0	Assistance in gaining adequate housing conditions, gaining employment and for running one's own household

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 20 na str. 233. ^b W podziale według form świadczeń korzystający mogą być wykazani kilkakrotnie.

Źródło: dane Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej.

a See general notes, item 20 on page 233. b Under the item benefits, recipients may be shown several times.

S o u r c e: data of the Ministry of Labour and Social Policy.